

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТОВ «ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ КОЛЕДЖ «ПОЛІССЯ»»**

Циклова комісія педагогіки та фізичного виховання

ПЕРША МЕДИЧНА ДОПОМОГА

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

Освітньої програми:

Фізична культура і спорт

Галузі знань:

01 Освіта / Педагогіка

Спеціальності:

017 Фізична культура і спорт

БЕРЕЗНЕ – 2025

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Викладач _____

Програму розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії педагогіки та фізичного виховання

Протокол №6 від «21» лютого 2025 року

Голова циклової комісії _____

Олександр ІВАЩУК

(підпис)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

«Перша медична допомога» як навчальна дисципліна базується на набутих знаннях з анатомії та фізіології. Вивчення дисципліни сприяє комплексному формуванню загально-професійних компетенцій, засвоєнню базових знань з фундаментальних наук.

1. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Обов'язкова навчальна дисципліна «Перша медична допомога» є складовою циклу професійної підготовки фахових молодших бакалаврів. Програма вивчення навчальної дисципліни «Перша медична допомога», складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахових молодших бакалаврів спеціальності 017 Фізична культура і спорт.

2. МЕТА, ЗАВДАННЯ, ПРЕДМЕТ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни : формування базового рівня володіння теоретичними і методологічними основами системи підготовки спортсмена; формування вміння узагальнювати та аналізувати окремі фактори процесу надання першої медичної допомоги протягом спортивних тренувань та змагань, підготовка спеціалістів за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавр відповідно до державних стандартів, встановлених освітньо-кваліфікаційною характеристикою та освітньо-професійною програмою підготовки спеціалістів вищезазначеного фахового спрямування.

Завдання навчальної дисципліни:

- формування уявлення про сучасний стан першої медичної допомоги, як науки;
- набуття теоретичних знань з основних розділів надання першої медичної допомоги;
- засвоєння форм, методів, засобів та завдань роботи фахівців з фізичної культури і спорту;
- набуття здатності аналітично-синтетичного мислення для вирішення фахових задач у галузі фізичної культури і спорту з урахуванням спортивного та медичного аспектів проблеми.

Предмет вивчення навчальної дисципліни - комплекс теоретичних та практичних питань, спрямованих на засвоєння студентом основних методів надання першої медичної допомоги при невідкладних станах.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

В результаті вивчення навчальної дисципліни **здобувач освіти повинен володіти такими предметними компетентностями:**

Інтегральна компетентність. Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання в галузі фізичної культури і спорту або у процесі навчання, щовимагає застосування положень і методів характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності.

ЗК8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові) компетентності.

СК5. Здатність до виконання інструкції долікарської допомоги під час виникнення невідкладних станів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

- основні клінічні ознаки патологічних станів, загрозливих для життя;
- порядок і черговість виконання заходів долікарської допомоги по врятуванню життя потерпілих;
- причини і основні етапи розвитку патологічних станів, що виникають в результаті гострих захворювань, травматичних уражень, отруєнь для надання обґрунтованої і адекватної першої медичної допомоги;
- основні методи асептики і антисептики як при роботі в звичайних умовах, так і при виникненні екстремальних ситуацій;

Вміти:

- оцінити стан свідомості; серцево-судинної системи (частота пульсу, величина артеріального тиску);
- дихальної системи (характер і тип дихання, частота дихання, наявність задишки);
- розпізнати стан клінічної смерті і провести реанімаційні заходи: усунути механічну асфіксію;
- провести штучне дихання методом з рота в рот, непрямий масаж серця;
- здійснити тимчасову зупинку зовнішніх артеріальних кровотеч, провести тимчасову зупинку венозних і капілярних кровотеч, надати невідкладну долікарську допомогу при пораненнях м'яких тканин (включаючи використання індивідуального перев'язувального пакету для накладення асептичних, бинтових фіксуючих і сітчастих пов'язок);

- надати невідкладну допомогу при пошкодженнях опорно-рухового апарату (включаючи знеболення, транспортну іммобілізацію з використанням сходових шин, шин Дітеріхса, а також імпровізованих шин).

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ **навчальних досягнень здобувачів освіти з дисципліни** **«Перша медична допомога»**

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами діагностики (оцінювання та демонстрування результатів навчання) є: регулярна перевірка завдань, виконаних як на заняттях, так і позааудиторний час, тематичне тестування, контрольна робота, іспит.

6. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 3 Загальна кількість годин – 90	Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка Спеціальність 017 Фізична культура і спорт Освітня програма: Фізична культура і спорт Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Нормативна
		Рік підготовки: 1-й рік
		Семестр – 2
		Лекційні – 30
		Практичні - 30
		Самостійна робота – 30
		Вид контролю: іспит

7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА І. ПЕРША МЕДИЧНА ДОПОМОГА В КРИТИЧНИХ СТАНАХ.

Основні правила надання першої допомоги в невідкладних ситуаціях. Принцип «колесо» в умовах військового стану. Ознаки порушення дихання та забезпечення прохідності дихальних шляхів. Проведення штучного дихання. Ознаки зупинки роботи серця. Проведення непрямого масажу серця. Правила евакуації та сортування потерпілих. Характеристика ран та види кровотеч. Способи зупинки кровотеч. Правила та прийоми накладання пов'язок на рани. Антисептика та асептика, як елементи першої медичної допомоги.

ТЕМА ІІ. НЕВІДКЛАДНА ДОПОМОГА ПРИ ТРАВМАХ ТА ОТРУЄННЯХ.

Основні види переломів. Прийоми та способи іммобілізації із застосуванням табельних або підручних засобів. Мета і завдання транспортної іммобілізації. Термінальні стани. Шок. Види порушення свідомості. Перша медична допомога

при невідкладних станах дихальної системи. Поняття про токсикологію і отрути. Класифікація отруйних речовин. Характеристика гострого отруєння. Види отруєнь. Перша медична допомога при хворобах і невідкладних станах серцево-судинної системи. Перша допомога при отруєннях.

ТЕМА III. ОПІКИ ТА АЛЕРГІЧНІ РЕАКЦІЇ. Види, ступені опіків. Перша допомога при опіках. Відмороження. Клінічні симптоми. охолодженні та відмороженні. Перша допомога при загальному охолодженні та відмороженні. Алергія. Причини виникнення. Анафілактичний шок. Перша допомога при алергічній реакції.

ТЕМА IV. ДОПОМОГА ПРИ ТРАВМАХ. Пошкодження опорно-рухового апарату. Класифікація травм. Організація надання першої медичної допомоги при різних видах травм. Десмургія. Класифікація пов'язок. Правила накладання пов'язок. Методики накладання окремих видів бинтових пов'язок. Алгоритм накладання і знімання транспортних шин. Правила і методи транспортної іммобілізації, як компонент першої медичної допомоги при травмах. Проведення транспортної іммобілізації вакуумними носилками. Накладання транспортної пластмасової шини. Травма голови та хребта. Оцінка важкості травм голови. Алгоритм надання першої медичної допомоги при переломах хребців. Іммобілізація. Алгоритм надання першої медичної допомоги при травмах грудної клітки. Алгоритм надання першої медичної допомоги при переломах кісток таза. Іммобілізація.

ТЕМА V. МЕДИЧНА ДОПОМОГА ПРИ РІЗНИХ СТАНАХ. Десмургія.

Рани і рановий процес. Профілактика раневої інфекції. Перша медична допомога постраждалим при загальному перегріванні і переохолодженні. Перша медична допомога постраждалим в залежності від ступеня опіку. Перша медична допомога при ураженні електрострумом.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання; словесні та наочні – під час лекційних занять та консультацій, практичні – під час практичних та самостійних робіт. Зокрема, застосовуються інтерактивні методи подання навчального матеріалу: створення проблемних ситуацій; робота у великих і малих групах (умовно «фахових»); рольові вправи, наближені до виробничих ситуацій; виконання евристичних вправ; метод «модельовання ситуації (переважно виробничої)» тощо. Застосовуються комп'ютерні, інтернет-технології та спонукання здобувачів освіти до їх використання, що оптимізує, інтенсифікує освітній процес, адже є не тільки джерелом навчальної текстової та відеоінформації, а й дає можливість конструювання, відтворення певних виробничих ситуацій, у яких реалізуються здобуті теоретичні знання, набуті практичні навички за фахом.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література

1. Печиборщ В.П., Волянський П. Б., Якимець В. М., Вороненко В. В., Хижняк М.І. Медичний захист населення в надзвичайних ситуаціях в єдиній державній системі цивільного захисту. Київ. 2019. –425 с.
2. Халмурадов Б. Д. Медицина надзвичайних ситуацій. Підручник. К. : Центр учбової літератури. 2016. – 208 с.
3. Домедична допомога на місці події: практичний посібник / П. Б. Волянський, А. М. Гринзовський, С. О. Гур'єв та ін. – Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2020. – 224 с.
4. Циганкова Т.І. Методичні рекомендації до занять з курсу «Медицина надзвичайних ситуацій». Основи долікарської діагностики та допомоги. Харків: НТУ «ХПІ» 2020. – 70 с.
5. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи з дисципліни “Перша невідкладна домедична допомога у надзвичайних ситуаціях” для студентів освітньо- кваліфікаційного рівня “бакалавр” спеціальності 263 “Цивільна безпека” / уклад.: Н. Є. Твердохлебова, Н. С. Євтушенко – Харків: НТУ «ХПІ», 2023. – 13 с.
6. Домедична допомога (алгоритми, маніпуляції): Методичний посібник / В.О. Крилюк, В.Ю. Кузьмін, І.В. Кузьмінський, та ін. Київ, 2017. – 120 с.
7. Домедична допомога. Серцево-легенева реанімація (алгоритми, маніпуляції): Методичний посібник / В.О. Крилюк, В.Ю. Кузьмін, І.В. Кузьмінський, та ін. Київ, 2017. – 73 с.
8. Методичні рекомендації до практичних занять з курсу «Долікарська діагностика та невідкладна долікарська допомога». Невідкладна долікарська допомога при терапевтичних станах. Харків. – 2016.
9. Невідкладні стани у практиці терапевта і сімейного лікаря: навч. посіб. / А. В. Єпішин [та ін.] ; ред. А. В. Єпішин. - 2-ге вид. – Тернопіль : ТДМУ, Укрмедкнига, 2016. – 380 с.
10. Перша медична (екстрена) допомога з елементами тактичної медицини на догоспітальному етапі в умовах надзвичайних ситуацій: навч. посібник / В. С. Тарасюк [та ін.] ; ред. В. С. Тарасюк. - Київ : Медицина, 2015. - 368 с.
11. Бахарєва Г.Ю. Цивільний захист: навч. посібник для студентів усіх форм навчання технічних ВНЗ із курсу «Цивільний захист» / Г.Ю. Бахарєва, Н.Є. Твердохлебова, І.М. Любченко, .В. Гуренко, Н.О. Букатенко, О.Я Пітак, О.В. Шестопапов, Б.Б. Кобилянський, О.П. Пушкова – Х. : НТУ «ХПІ», 2015. –116 с.

Інформаційні ресурси

1. Слободяник Г. І. Екстрена та невідкладна медицина. Перша долікарська та лікарська допомога : підручник / Г. І. Слободяник. - Київ, 2021. - Вид. 2-ге. - 168 с.
<https://library.megu.edu.ua:9443/jspui/handle/123456789/3025>
2. Білоус Т. Л. Долікарська допомога: навч. посіб. / Т. Л. Білоус. – Суми : Мрія,

2020. - 148 с

<https://library.megu.edu.ua:9443/jspui/handle/123456789/3024>

3. Домедична допомога в екстремальних ситуаціях та медичний захист населення в надзвичайних ситуаціях : навч. посіб. / за заг. ред. А. М. Гринзовського. - Київ : ІДУЦЗ, 2018. – 216 с.

<https://library.megu.edu.ua:9443/jspui/handle/123456789/3022>

4. Домедична допомога на місці події : практ. посіб. / П. Б. Волянський, А. М. Гринзовський, С. О. Гур'єв та ін. ; за заг. ред. П. Б. Волянського та С. О. Гур'єва. – Херсон : Видав. Дім «Гельветика», 2020. – 224 с.

<https://library.megu.edu.ua:9443/jspui/handle/123456789/3023>